

Český jazyk

4. A

Hádky

Zkuste vyřešit soví hádky. Urči rod a vzor všech řešení.

Neustále mění tvar, a přesto je pořád kulatý.

Skáče, skáče, do stěny hlavou bije, ale nezapláče.

Dřevěná tyčinka, na konci štětinka.

Kdo střídá jméno každý den?

Řešení

Neustále mění tvar, a přesto je pořád kulatý. – měsíc (r. m. než., vz. stroj)

Skáče, skáče, do stěny hlavou bije, ale nezapláče. – míč (r. m. než., vz. stroj)

Dřevěná tyčinka, na konci štětinka. – štětec (r. m. než., vz. stroj)

Kdo střídá jméno každý den? – kalendář (r. m. než., vz. stroj)

Řešení

Neustále mění tvar, a přesto je pořád kulatý. – měsíc (r. m. než., vz. stroj)

Skáče, skáče, do stěny hlavou bije, ale nezapláče. – míč (r. m. než., vz. stroj)

Dřevěná tyčinka, na konci štětinka. – štětec (r. m. než., vz. stroj)

Kdo střídá jméno každý den? – kalendář (r. m. než., vz. stroj)

Procvičování

Přečti vhodnou dvojici slov.

Zkus doplnit i, í / y, ý do obtížnějších slov.

rozv__nutý	m__s	složité	s__gnál	v__sutá	židle
objevený	člověk	známá	bab__ka	teplé	m__nistr
starob__lé	p__ré	z__mní	s__mfonie	rozv__klaná	lanovka
zav__lý	koberec	v__slaný	ol__mpiáda	známý	p__líř
jablečné	p__ramidy	vel__ká	lab__rint	mostní	p__žamo

Řešení

---

rozv <u>i</u> nutý	koberec	slož <u>i</u> tý	lab <u>y</u> rint	v <u>i</u> sutá	lanovka
objev <u>e</u> ný	m <u>y</u> s	znám <u>a</u>	s <u>y</u> mfonie	tepl <u>e</u>	p <u>y</u> žamo
starob <u>y</u> lé	p <u>y</u> ramidy	z <u>i</u> mní	ol <u>y</u> mpiáda	rozv <u>i</u> klaná	židle
zav <u>i</u> lý	člov <u>e</u> k	v <u>y</u> slaný	s <u>i</u> gnál	znám <u>y</u>	m <u>i</u> nistr
jableč <u>n</u> é	p <u>y</u> ré	vel <u>i</u> ká	bab <u>y</u> ka	mostn <u>i</u>	p <u>i</u> líř

Přečti si text a vyhledej v něm slovesa.
Zopakuj si, co o nich víš.

Jednou **přiletěla** vrána k našim psíkům už brzy ráno. Nejdřív kroužila kolem domku, pak vletěla dovnitř, poskakovala od Štaflíka ke Špagetkovi a lísal se k nim:

„To máme krásné ráno, pejsánci. **Vypadáte** dnes skvěle! Štaflík má tak úžasně lesklý kožíšek a ty, Špagetko, tak elegantně zakroucený ocásek.“

Co má ta vrána za lubem, vrtalo pejskům v hlavě. Jindy je jen **popichuje** a dráždí, a najednou samá chvála. To není jen tak!

„Nemaž nám med kolem čenichů, vráno, a řekni, co od nás **budeš chtít!**“ vyzval ji Štaflík.

(Alena a Jiří Munkovi: Štaflík a Špagetka; il. Zdeněk Smetana; upraveno)

Řešení:-D

Jednou **přiletěla** vrána k našim psíkům už brzy ráno. Nejdřív **kroužila** kolem domku, pak **vletěla** dovnitř, **poskakovala** od Štaflíka ke Špagetkovi a **lísala se** k nim:

„To **máme** krásné ráno, pejsánci. **Vypadáte** dnes skvěle! Štaflík **má** tak úžasně lesklý kožíšek a ty, Špagetko, tak elegantně zakroucený ocásek.“

Co **má** ta vrána za lubem, **vrtalo** pejskům v hlavě. Jindy je jen **popichuje** a **dráždí**, a najednou samá chvála. To **není** jen tak!

„Nemaž nám med kolem čenichů, vráno, a **řekni**, co od nás **budeš chtít!**“ **vyzval** ji Štaflík.

- ! **Slovesa** jsou slova, která **vyjadřují** nějaký **děj**. Svými různými tvary mohou
  - slovesa vyjadřovat **osobu** první, druhou nebo třetí, **číslo** jednotné nebo množné a **čas** přítomný, minulý či budoucí. Říkáme, že se **časují**.
-

U vyznačených podstatných jmen zkus určit osobu, číslo a čas.

Jednou **přiletěla** vrána k našim psíkům už brzy ráno. Nejdřív kroužila kolem domku, pak vletěla dovnitř, poskakovala od Štaflíka ke Špagetkovi a lísal se k nim:

„To máme krásné ráno, pejsánci. **Vypadáte** dnes skvěle! Štaflík má tak úžasně lesklý kožíšek a ty, Špagetko, tak elegantně zakroucený ocásek.“

Co má ta vrána za lubem, vrtalo pejskům v hlavě. Jindy je jen **popichuje** a dráždí, a najednou samá chvála. To není jen tak!

„Nemaž nám med kolem čenichů, vráno, a řekni, co od nás **budeš chtít!**“ vyzval ji Štaflík.

(Alena a Jiří Munkovi: Štaflík a Špagetka; il. Zdeněk Smetana; upraveno)

Řešení:-D

---

přiletěla – os. 3., č. j., čas min.

vypadáte – os. 3., č. mn., čas přít. oprava: os. 2.

nemaž – os. 2., č. j., čas nelze určit

popichuje – os. 3., č. j., čas přít.

budeš chtít – os. 2., č. j., čas bud.

vyzval – os. 3., č. j., čas min.

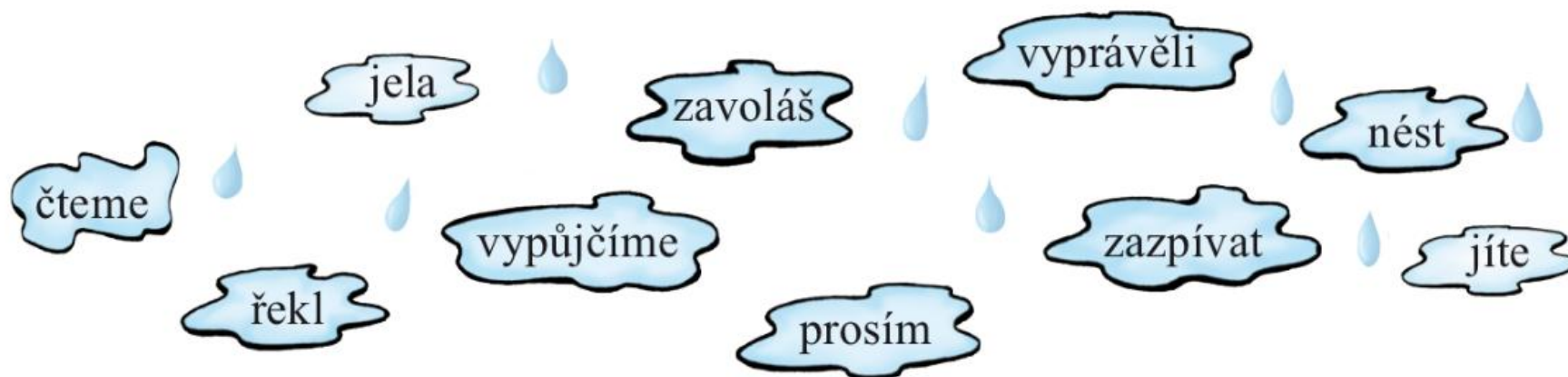

Domácí úkol

U daných sloves urči osobu, číslo, čas.
U kterých sloves to určit nelze?
Víš, jak říkáme těmto tvarům?

! Slovesný tvar, který vyjadřuje osobu, číslo a čas, se nazývá **tvar určitý** (*přiletěla, vypadáte*). Slovesný tvar, který osobu, číslo a čas nevyjadřuje, se nazývá **tvar neurčitý – infinitiv** (*chtít*).

Přestávka do 9.15
